

» quos et presbyteros appellabant, propterea indifferenter » de episcopis, quasi de presbyteris, locutus est Apostolus. » Patet ergo *S. Hieronymum* episcopos et presbyteros quoad appellationem tantum comparasse, non vero quoad dignitatem, alioquin non dixisset plures episcopos in eadem civitate esse non posse. Ergo.

Notandum quosdam auctores, inter quos *P. Pétau*, *Theol. dog.*, t. 4, l. 1, *Dissert. Eccl. c. XI*, et *Mamachi*, *Orig. et Antiq. Christ.*, t. 4, p. 337, arbitrari in primis temporibus plures in eadem civitate exstitisse episcopos consecratos, qui speciales non habebant ecclesias regendas, sed, data opportunitate, in alias migrabant civitates, novas fundabant ecclesias, vel, defectu propriorum episcoporum, functiones sacras ab episcopali caractere pendentes exercebant, et ideo, in II et III sæculo *episcopi nationum* appellabantur. Nihil obstat quominus dicatur plures hujusmodi episcopos degisse Ephesi, præcipua Asiæ urbe, quando *B. Paulus* majores natu hujus Ecclesiæ ad se vocatos Miletum appellat episcopos (*Act. XX, 28*).

CAPUT TERTIUM.

DE ORDINUM EFFECTIBUS.

Probavimus Ordinem esse novæ Legis sacramentum : sacramentum istud non est mortuorum, sed vivorum : producit ergo gratiæ sanctificantis augmentum et jus ad suscipiendas, in tempore opportuno, gratias actuales, pro diversis functionibus ecclesiasticis obeundis necessarias.

Constat aliunde, ex dictis in *Tractatu de Sacramentis in genere*, et ex constanti traditione, sacramentum Ordinis characterem in anima imprimere, quo ministri Christi signantur et a simplicibus Christianis distinguuntur, sicut officiarum principis et milites aliquo sensibili signo ab aliis hominibus secernuntur.

Cum autem illa spiritualis qualitas a sola Dei voluntate pendeat, non omnis ordinatio eam imprimat, sed tantum

ea quæ a Christo fuit instituta et rationem veri sacramenti habet. Unde si tonsura, minores ordines et subdiaconatus inter sacramenta computari non debeant, ut plurimi volunt, sequitur hos ordines characterem non imprimere et a sola Ecclesia habere quod iterari non debeant.

Diaconatus, e contra, presbyteratus et episcopatus valide collati, characterem semper imprimunt, et quidem juxta probabilioris sententiam, unicuique ordini proprium : nam ubi sunt potestates diversæ, diversi debent esse characteres : at in diaconatu, presbyteratu et episcopatu diversæ sunt potestates : ergo.

Attamen specialis movetur difficultas de ordinibus ab hæreticis, schismaticis, etc., collatis.

Nullus catholicus negat ordinationem valide collatam non amitti, ac proinde iterari non posse : certum est ex altera parte, fidem ad validitatem sacramentorum non requiri neque in ministro, neque in subjecto. Quoniam tamen plurima historiæ ecclesiasticæ facta probare videntur ordinationes ab hæreticis, schismaticis, excommunicatis, simoniacis, etc., susceptas, habitas fuisse ut nullas, gravis exorta est controversia inter theologos, an scilicet illæ ordinationes characterem imprimerent. Hæc controversia, jam fortiter agitata tempore *Petri Damiani*, anno 1072 defuncti, renovata est in ultimo sæculo, et doctissimus *P. Morinus* multa congegit exempla ex quibus colligendum esse arbitratus est ordinationes extra veram Ecclesiam, vel in vera Ecclesia simoniacis aut intrusis collatas, aliquando ut nullas judicatas esse, non quia fides in ministro necessaria est, sed quia canones id prohibentes constituiebant impedimentum jure ecclesiastico dirimens, ferme sicut nunc quædam impedimenta matrimonium dirimunt. Unde ipsius sententia ab errore heterodoxorum, fidem ad validitatem sacramentorum requirentium, longe dissimilis est.

Verum hæc celebris auctoris suppositio est omnino gratuita; nullum enim affertur monumentum quo existentia hujusmodi legis ordinationem irritantis fulciatur, nec ipsius origo, nec abrogatio, nec existentia duratio assignari

potest : quod autem gratis asseritur, gratis negatur.

Aliunde, cum materia sacramenti Matrimonii sit contractus naturalis, concipitur illud annullari posse, per appositionem conditionis quæ contractum efficiat nullum, atque materiam sacramenti subtrahat : effectus vero ordinationis ritui externo annectitur : porro Ecclesia efficere non potest ut, posito ritu legitimo, effectus non sequatur : ergo.

Insuper facta a P. *Morino* collecta probant quidem ordinationes extra Ecclesiam, vel in Ecclesia contra sacros canones collatas, nullum habuisse effectum exteriorem, id est, clericos sic ordinatos mansisse suspensos, donec resipiscentes, in ordinibus suis restituti fuissent per quamdam cæremoniam, a cæremonia ordinationis non multum recedentem. Hinc orta est æquivocatio circa validitatem istiusmodi ordinationum : at serio attendenti nihil demonstrat eas habitas fuisse ut nullas quoad characterem.

CAPUT QUARTUM.

DE MINISTRO SACRAMENTI ORDINIS.

Certum est solos episcopos, in Ecclesia Romana, consuevisse diversos ordines, saltem ut ministros ordinarios, conferre : affirmavit *Wiclefus* eos ministerium istud propter cupiditatem lucri temporalis sibi reservasse. Lutheran et Calvinistæ, sacramenti Ordinis existentiam negantes, peculiarem ejus ministrum agnoscere non debent ; totam potestatem varios verbi divini ministros eligendi et constituendi, plebi Christianæ et magistratui politico tribuunt.

Pro collatione Ordinis, sicut et Confirmationis, duplex apud catholicos exhibetur minister, ordinarius scilicet et extraordinarius. Insuper qui habet potestatem, non semper habet jus ordinandi ; sicque valide, sed illicite manus imponeret. Itaque nobis agendum est 1º de ministro ordinario Ordinationis, 2º ministro extraordinario, et 3º de ministro legitimo.

ARTICULUS PRIMUS.

DE MINISTRO ORDINARIO ORDINATIONIS.

Sensus quæstionis est, an validitas ordinis a characterē episcopali, ex institutione Christi, pendeat, sicut validitas consecrationis corporis et sanguinis Christi a characterē sacerdotali pendet. Affirmant omnes catholici, cum quibus sit

PROPOSITIO.

Solus episcopus est ordinarius minister sacramenti ordinis in genere.

Prob. Illa propositio est de fide, probatur Scriptura sacra et traditione.

1º *Est de fide.* Definita quippe fuit a concilio Trid., sess. 23, can. 7 : « Si quis dixerit episcopos... non habere » potestatem confirmandi et ordinandi, vel eam quam habent illis esse cum presbyteris communem... anathema » sit. » Ergo 1º.

2º *Prob. Scriptura sacra.* In pluribus locis Actuum Apostolorum et Epistolarum B. Pauli commemorantur ordinationes : at soli Apostoli vel eorum discipuli, qui erant episcopi, exhibentur ut ministri potestatem eas conferendi habentes : sic Apostoli primos diaconos ordinarunt, Act. VI, 6. Paulus et Barnabas presbyteros per singulas ecclesias constituerunt, ibid. XIV, 22 ; B. Paulus Timotheum ordinavit, ipsum ac Titum commonet quibus ut episcopi manus imponere debeant ; præcipit Tito ut per civitates insulæ Cretæ constituat presbyteros. Ergo 2º.

3º *Traditione.* Ex innumeris veterum testimoniiis, conciliorum decretis, Latinorum Ritualibus, Græcorum aliorumque Orientalium Euchologiis, constat episcopos semper habitos fuisse ut ordinarios sacramenti Ordinis ministros. Ergo 3º, etc. Ergo.

Hinc 1º quicumque characterē episcopali est insignitus, sive sedem habeat, sive non ; sive sit catholicus, sive schismaticus vel hæreticus ; sive sit sanctus, sive simonia-

cus, excommunicatus, suspensus, interdictus, scandalosus, degradatus, etc., diversos ordines valide conferre potest : hoc aliunde constat ex dictis in Tractatu *de Sacramentis in genere*, ubi probavimus neque fidem, neque sanctitatem ad validitatem sacramentorum requiri in ministro.

Hinc 2° e contra, qui ordinationem episcopalem valide non susceperunt, eam aliis valide communicare nequeunt : unde prorsus nulla fuit ordinatio quam Lutherus attentare ausus est, ut refert *Bossuet, Hist. des Variations*, l. 1, n. 27. Ut nullæ ab omnibus habentur ordinationes Lutheranorum, tum propter defectum characteris in ordinante, tum propter defectum legitimæ formæ a Christo institutæ.

Quæritur quid de ordinationibus Anglicanis sentiendum sit.

Notandum 1° P. *Le Courayer*, canonicum regularem S. Genovefæ, speciali opere cui titulus : *Dissertation sur la validité des ordinations anglicanes*, probare suscepisse dictas ordinationes esse validas.

Notandum 2° ordinationes Anglicanas sic nunc fieri, juxta Rituale Eduardi IV, parlamenti auctoritate reformatum. Ordinandus tenetur 1° exhibere mandatum regis loco bullarum summi Pontificis; 2° præstare juramentum de suprema potestate regis in spiritualibus, sicut in temporalibus; 3° declarare se firmam habere persuasionem de divina vocatione sua juxta voluntatem Christi et constitutionem regni; 4° promittere se traditiones rejicere, et diligentem operam impensurum esse ad exterminandam quamcumque peregrinam, erroneam verboque divino contrariam doctrinam. Porro sic designatur doctrina Ecclesiæ Romanæ.

Deinde episcopus consecrator dicit : *Deus omnipotens, Pater noster cœlestis, qui hanc voluntatem tibi concessit, concedat insuper vires et facultatem ad hæc efficaciter præstanda*, etc. Unde sensus verborum, *ad hæc efficaciter præstanda*, per assertiones præcedentes determinatur : porro assertiones præcedentes sunt hæreticæ : ergo et oratio est hæretica. *His notatis, R. Ordinationes Anglicanæ*

sunt nullæ. Nam 1° de validitate ordinationis Parker et Barlowe, primorum reformationis Anglicanæ episcoporum, a quibus alii ordinati sunt, legitime dubitatur. 2° Forma Pontificalis Romani auctoritate regis et parlamenti essentialiter fuit mutata : talis autem mutatio sacramentum reddit nullum : ergo. Ita, contra opus P. *Le Courayer*, fusius P. *Le Quien*, P. *Hardouin*, *Tournely*, *Collet*, etc.

ARTICULUS SECUNDUS.

DE MINISTRO ORDINATIONIS EXTRAORDINARIO.

1° Ille dicendus esset minister ordinationis extraordinarius, qui eam ex commissione summi Pontificis conferre posset, sicut sacerdos Confirmationem administrat. Cum Scriptura nullibi dicat, nec supponat simplicem sacerdotem ad conferendum ordinem delegari posse, consulenda est traditio et Ecclesiæ praxis.

2° Nulla in traditione inveniuntur monumenta quibus ostendatur simplices sacerdotes episcopatum, vel etiam presbyteratum, ex quacumque summi Pontificis dispensatione, conferre posse : non tamen defuerunt occasiones in quibus hæc potestas, si existeret, exerceri debuisset, nempe quando desunt episcopi, ut frequenter accidit in extraneis missionibus. Ergo.

Legitur quidem in synodo Antiochena, versus medium quarti sæculi celebrata, can. 10, chorepiscopus presbyterum et diaconum ordinare non posse sine consensu diocæsani episcopi : unde sequitur quod illos cum tali consensu ordinare possent. Verum, ut ista objectio aliquid valeret, probandum foret omnes chorepiscopos simplices sacerdotes : sed constat eos sæpe characterē episcopali fuisse insignitos ; v. g., concilium Nicænum I, can. 8, tractans de episcopis Novatianis ad Ecclesiam reversis, ait : « Providebit ei (episcopus catholicus) aut chorepiscopus aut presbyterii locum, ut in clero prorsus esse videatur, ne in una civitate duo episcopi probentur existere. » Hi soli chorepiscopi presbyteros ordinare poterant.

3° Quoad diaconatum, plures contenderunt simplicem sacerdotem eum ex delegatione conferre posse, et Innocentium VII concessisse abbati Cisterciensium, anno 1489, facultatem conferendi minores ordines, subdiaconatum et diaconatum religionis suis, ut occasio extra monasterium discurrendi ipsis auferretur. Cæteri vero theologi generalissime docent nunquam diaconatum a simplici sacerdote conferri posse, quia a caractere episcopali non minus pendet quam episcopatus et presbyteratus; etenim quoties de ordinandis diaconis agitur, sive in Scriptura, sive in traditione, semper supponitur eos ab episcopis ordinandos esse. Ergo.

Respondent autem privilegium Innocentio VIII attributum, 1° dubiæ esse fidei, siquidem authenticitas ejus probari non potuit, et abbates Cistercienses eo uti non audebant; 2° probare ad summum Innocentium VIII in hoc ut doctorem privatum errasse, quod fieri posse a nemine negatur.

4° Multo probabilius est subdiaconatum a simplicibus presbyteris ex commissione summi Pontificis conferri posse: 1° quia valde probabile est huic Ordinem non a Christo, sed ab Ecclesia fuisse institutum; 2° quia Gelasius papa, de presbyteris loquens, ait: Meminerint sibi nulla » ratione concedi, sine summo Pontifice, subdiaconum aut » acolythum jus habere faciendi; » *Labbe*, t. 4; 3° quia certum videtur hujusmodi privilegium nonnullis Benedictinorum et Cisterciensium abbatibus concessum fuisse. Ergo.

5° Nullum est dubium quin simplices presbyteri primam tonsuram et quatuor minores ordines, ex delegatione summi Pontificis, conferre possint. Sic omnes theologi et canonistæ. Abbates presbyteri rite electi, confirmati et solemniter benedicti, religiosos professos sibi subditos jure communi ordinare possunt; ita statuitur in Decreto, 1 part., dist. 69, can. 1; in Decretal. l. 1, tit. 14, cap. 11; et concilium Trid., sess. 23, cap. 10, de Reform., vetat eis « ne liceat in posterum... cuiquam qui regularis subditus » sibi non sit, tonsuram vel minores ordines conferre. »

Exceptio firmat regulam: subditos igitur, non vero alios, etiam regulares rite dimissos, nec proprios novitios, licite ordinare possent, sed valide ordinarent. Vide *Ferraris*, v^o *Ordo*, art. 3, n. 2, et *Van-Espeu*, t. 1, n. 16; *Devoti*, t. 1, p. 231, etc.; *S. Ligorium*, l. 6, n. 766.

Abbas non benedictus tonsuram et minores ordines suis subditis conferre non potest, nisi speciale ad hoc habeat privilegium, vel episcopus ter ab eo rogatus benedictionem conferre noluerit. *Ferraris*, v^o *Ordo*, art. 2, n. 107.

Cardinales presbyteri et non episcopi, similiter tonsuram et minores ordines conferre possunt, in propriis ecclesiis, suis familiaribus et subditis. *Ib.* n. 107.

ARTICULUS TERTIUS.

DE MINISTRO LEGITIMO ORDINATIONIS, UBI DE LITTERIS DIMISSORIIS.

Minister legitimus ordinationis, quo nomine ipsa comprehenditur tonsura, ille est qui non tantum valide, sed licite eam conferre potest. Non omnis episcopus hoc potitur jure, sed ille duntaxat qui ordinariam vel delegatam habet auctoritatem in ordinandum.

1° Summus Pontifex, ob eminentem suam jurisdictionem, in qualibet orbis parte ordines conferre, vel quemlibet laicum aut clericum ad se confugientem ordinare potest. Extraneos tamen nunc admittere non solet, nisi testimoniales litteras autistitis sui exhibere valeant, ut omnis deceptio caute vitetur.

Qui a Romano Pontifice unum suscepit ordinem, ad superiorem ab alio episcopo etiam diocesano sine dicti Pontificis licentia promoveri non potest, ut asserit probatque *Bened. XIV*, in *Constit. In postremo*, diei 10 octobris 1756, *Bull.* t. 4.

2° Episcopus autem quadruplici ratione sufficientem, auctoritatem habere potest in aliquem relative ad ordinationem, scilicet, ratione originis, ratione beneficii, ratione domicilii et ratione familiaritatis.

Ratione originis; id est, episcopus loci in quo pater domicilium habebat tempore quo quis natus est, habet jus eum ordinandi: sic statuit Bonifacius VIII, in Sexto, l. 1, tit. 10, cap. 3, et explicavit Innocentius XII, anno 1694, bulla *Speculatores*. Ordinandus igitur non pertinet ad episcopum loci in quo baptizatus est, ut quidam voluerunt, nec ad episcopum loci in quo per accidens natus est, v. g., causa itineris, militiæ, legationis, mercaturæ.

Ratione beneficii; id est, episcopus habebat jus ordinandi clericum alicujus beneficii in diocesi sua existentis titularem, exigendo, si non resideret, ut testimoniales litteras episcopi domicilii exhiberet.

Ratione domicilii; si nempe tam fixum et tam longum habeat domicilium in eo loco, ut nulla sit probabilitas quod in locum originis redire debeat. Innocentius XII, Const. supra citata, § II, declarat illum esse subjectum ratione domicilii qui per habitationem decennalem, vel per translationem rerum et negotiorum suorum in hunc locum demonstravit sibi inesse propositum ibi perpetuo manendi.

Mos nunc receptus in Gallia, votis comitorum cleri annorum 1635, 1655, 1660 et 1665 congruens, est ut solus episcopus originis sit legitimus relative ad Ordines. Pœnas canonicas tamen non incurreret episcopus aliquem ratione domicilii ordinans, neque clericus sic ordinatus, quia licet consuetudini contrairent, legem ecclesiasticam pœnas decernentem non transgrederentur.

Concil. Suessionense, anni 1849, disciplinam Const. Innocentii XII, circa hoc punctum, pro Remensi provincia adoptavit.

Ratione familiaritatis; id est, episcopus habet jus familiarem suum non subditum ordinandi, si per triennium secum habuerit, et propriis sumptibus aluerit, ea conditione ut intra terminum unius mensis beneficium ad sustentandam vitam sufficiens conferat; concil. Trid., sess. 23, cap. 9, de Reform., et bulla Innocentii XII.

Notandum autem quod sive ratione beneficii aut domicilii vel familiaritatis aliquis ordinetur, semper debeat ha-

bere litteras testimoniales ab episcopo originis, saltem ad testificandum de natalibus ac ætate, prout a S. Congregatione decretum refert P. *Zacharia* apud *S. Ligorium*, l. 6, n. 789.

3° Episcopus qui sine litteris dimissoriis alienum ordinat subditum, anni spatio collatione ordinum interdicitur et ordinatus functiones ordinis sui exercere non potest, nisi veniam ab episcopo suo obtinuerit; et si exerceat, durante suspensione, irregularitatem statim incurrit. Concil. Trid., sess. 23, cap. 8, de Reform.

4° In primis Ecclesiæ sæculis, vetitum non erat episcopo alienos laicos ordinare, sed tantum alienos clericos, ita ut unusquisque quemlibet laicum clero suo adscribere posset, ut ostendunt canonistæ, v. g., *Devoti*, t. 1: sic *Origenes*, *S. Hieronymus*, *S. Augustinus* aliique plures ab episcopis in quorum diocesis nati non fuerant, ordinati sunt; et non legimus has ordinationes fuisse improbatas ob defectum potestatis in ordinante.

5° Episcopus plenam acquirit potestatem in alienum subditum, sive laicum, sive clericum, sibi ab episcopo legitimo per litteras *excorporationis* dictas concessum et a se acceptatum; subditus sic *excorporatus* fit respectu prioris episcopi omnino alienus.

6° Supra diximus quænam potestas abbatibus et cardinalibus competat.

Notandum admissionem in ordinationem esse actum jurisdictionis gratiosæ, et episcopum a nemine cogi posse ad aliquem ordinandum. Si quædam in contrarium exhibeantur testimonia, intelligenda sunt de iis qui beneficia possidebant sacros ordines requirentia. *Lequeur*, n. 278.

De litteris dimissoriis.

1° Nomine litterarum *dimissorialium* vel *dimissoriarum*, olim intelligebatur actus authenticus quo episcopus clerico sibi subjecto permittebat in aliam transire ecclesiam, jura sua in eum episcopo ecclesiæ cui adscribendus erat cedens; hujusmodi litteræ nunc apud nos vulgo dicuntur

excorporation si subditus nondum sit ordinatus, et *exeat*, si sit ordinatus.

2° Hodie hæ litteræ vocantur dimissoriæ, quibus laico vel clerico conceditur licentia ordines ab alieno suscipiendi episcopo, ea conditione ut proprio episcopo remaneat subditus. Duplici forma concedi possunt, nempe vel unum episcopum nominatim designando, vel licentiam tribuendo ordinationem a quocumque episcopo communionem cum sede Apostolica habente suscipiendi.

3° Cum episcopus diocesim gubernans subditos ratione originis, beneficii, domicilii vel familiaritatis, ordinare possit, eis de jure communi dat litteras dimissorias, per se vel per vicarios suos generales, quibus ordinariæ episcopi hanc facultatem concedunt. Hanc facultatem vicarii generales juri communi non habent nisi absente episcopo. Notandum disciplinam circa ordines solis subditis conferendos, tam fuisse omni tempore in Gallia strictam, ut episcopi olim fortiter reclamaverint contra ordinationes suorum subditorum factas Romæ aut alibi vi indultorum specialium, ipsis inconsultis. Vide *Mémoires du Clergé*, t. 2, p. 404 et seq.

4° Episcopus confirmatus et possessionem sedis suæ adeptus, licet non consecratus, litteras dimissorias concedere potest.

5° Sede vacante, vicarii capitulares, omnem jurisdictionem episcopalem exercentes, facultatem litteras dimissorias concedendi habent: at concilium Trid., sess. 7, c. 10, de Reform. sic habet: « Non liceat capitulis ecclesiarum, sede vacante, infra annum a die vacationis, ordinandi licentiam aut litteras dimissorias... concedere. »

6° Litteræ legitime concessæ, sine limitatione temporis, non expirant per mortem episcopi, aut extinctionem potestatis vicarii generalis vel capituli: sic generaliter canonistæ et praxis universalis. At episcopus eas omnes semper revocare potest. *Van-Espen*, t. 1.

7° S. synodus Tridentina vetat, sess. 28, cap. 3, de Reform., ne litteræ dimissoriæ alicui dentur, nisi ejus probitas ac mores ordinarii sui testimonio comprobentur, id

est capacitas et sufficientia ejus examine prævio recognita fuerint. Usu tamen receptum est ut litteræ dimissoriæ studentibus in seminario alieno concedantur sub hac clausula: *Si, prævio examine, a præside seminarii vel ab aliis quos R. episcopus designaverit idoneus reperitus eris, etc.*

8° In pluribus locis ordinandus, litteris dimissoriis munitus et a proprio episcopo examinatus, ab episcopo ordinaturo iterum examinatur: S. Cong. Concil. hac de re consulta, respondit hoc esse arbitrarium: unde fit ut apud nos talis ordinandus secundo examini non subjiciatur.

9° Monet S. Carolus, in concilio Mediol. IV, expedire ut litteræ dimissoriæ pro unico suscipiendo ordine et ad breve tempus duraturæ concedantur, ne mores ordinandi mutantur, atque ex digno indignus evadat.

10° Sixtus V, Clemens VIII et Bened. XIV, Const. *Impositi*, diei 27 feb. 1747, statuerunt regulares ab episcopo loci in quo situm est eorum monasterium, ordinandos et ante ordinationem examinandos esse quoad doctrinam. Superiores dant litteras dimissorias ad episcopum diocesenum, vel, eo absente aut ordinationem proximo tempore sacris canonibus statuto non tenent, ad quemcumque alium catholicum antistitem, modo litteris suis dimissoriis jungant authenticam attestationem vicarii generalis vel cancellarii aut secretarii ejusdem episcopi diocesani, ex qua constet vel ipsum a diœcesi abesse, vel clericorum ordinationem non habiturum esse proximo legitimo tempore per ecclesiasticas leges ad hunc effectum statuto. Sunt verba Bened. XIV. Nunquam eos remittere possunt ad abbatem extraneum etiam benedictum; nec subditos ab episcopo diocesano in examine reprobatos, ad alium episcopum pro ordinibus suscipiendis mittere possunt. (*Ferraris*, v^o Ordo, art. 3, n. 67.) Doctor *Hallier*, in libro cui titulus, *De sacris electionibus et ordinationibus*, habet paragraphum cujus titulus est: *Inquirendum ab episcopo in vitam et mores regularium ordinandorum, et anteacta etiam in sæculo viâ expendenda.*

Clerus Gallicanus plura in comitiis suis generalibus statuerat relative ad regularium ordinationes, ut videre est in

Procès-verbaux, t. 2, *Pièces justif.*, p. 64, et *Mémoires du Clergé*, t. 3, p. 463 et 464.

CAPUT QUINTUM.

DE SUBJECTO ORDINIS ET CONDITIONIBUS AD ORDINES
SUSCIPENDOS REQUISITIS.

Aliæ sunt conditiones ad ordines valide, et aliæ ad eos licite suscipiendos requisitæ in subjecto.

ARTICULUS PRIMUS.

DE CONDITIONIBUS IN SUBJECTO REQUISITIS AD ORDINES
VALIDE SUSCIPENDOS.

Certum est solos homines viatores valide ordinari posse, non vero mortuos, neque Angelos. Quædam moventur difficultates circa non baptizatos, infantes, invitos et mulieres.

De non baptizatis.

Quidam putabant, in initio sæculi decimi tertii, valere ordinem ante baptismum collatum; sed Innocentius III, hac de re consultus, respondit: « Si quis presbyter ordinatus, deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur, et iterum ordinetur. » Decretal. lib. 3, tit. 43, de Presbytero non baptizato, cap. 1. Si baptismus clerici deprehenderetur vere dubius, iterum conferendus esset sub conditione, deinde omnes iterarentur Ordines. Unde, referente *Ferraris*, v^o *Ordo*, art. 2, n. 28, quidam presbyter ex ordine Minorum, concionator, qui plures prælaturas locales et provinciales administraverat, iterum baptizatus est et omnes sacros ordines de novo suscepit, quia perversus parochus qui cum baptizaverat, declaravit ante mortem se, ex odio erga patrem, positivam habuisse intentionem illum non baptizandi, sed in peccato originali relinquendi.

De infantibus.

Durandus, *Tournely* et quidam alii negarunt infantes, rationis usu nondum pollentes, et perpetuo amentes, valide ordinari posse; affirmant vero *S. Th.*, Supplem. q. 36, art. 2, *S. Bonaventura*, *Scotus* aliique communissime theologi, et *Bened. XIV*, qui, in *Instructione Eo quamvis tempore*, diei 4 mai 1745, § 20, expresse docet talem ordinationem illicitam quidem esse, sed theologorum ac canonistarum suffragio validam, dummodo nullum ei obstet vitium in materia, aut in forma, aut in persona ministri. Ratio quam affert *S. Th.* est, quod sacramenta Baptismi, Confirmationis et Ordinis proprium suscipientis actum non requirant, sed per ea detur aliqua spiritualis potestas, et character imprimatur.

Contendit *S. Doctor* usum rationis necessarium esse ad validitatem episcopatus; sed communius auctores negant, ut videre est apud *Ferraris*, art. 2, n. 72.

Quidquid sit de illicitis hujusmodi ordinationibus, « certum et exploratum est, per hanc ordinum collationem, non subjici promotos obligationi servandæ castitatis, nec aliis oneribus ab Ecclesia impositis, cum electio status a libera cujusque pendeat voluntate. » *Bened. XIV*, loco citato.

De invititis.

Plures, referente *Billuart*, arbitrati sunt invitos valide ordinari posse, sed communis sententia tenet eorum ordinationem prorsus esse nullam, si omnino sint invititi; validam vero, si, coactioni cedentes, ordinationi consenserint: eo sensu multi sancti vim passi sunt et tamen valide fuerunt ordinati, atque onera ordinibus annexa contraxerunt.

Patet, ex dictis in *Tractatu de Sacramentis in genere*, intentionem aliquam in homine usum rationis habente, ad validitatem ordinis necessariam esse. Ita omnes. Unde dormientes, ebrii et amentes, qui aliquando usum rationis